

OSNOVNI PODACI:

Organizaciona jedinica	01.07.100.	Fakultet poslovne ekonomije
Skraćenica	FPE-CMM	
Katedra	01.06.330.	Katedra za poslovne i javne finansije
Predmet/modul	5.01.11.019.	Kontrola i revizija tržišnog poslovanja

VRSTA PREDMETA:

Funkcionalna oblast	Specijalistički
Nivo apstraktnosti	Srednji
Tip predmeta-obaveznost	Obavezni

MATIČNOST PREDMETA:

Naučna oblast	5	Društvene nauke
Naučno polje	5.01.	Ekonomija
Uža naučna oblast	5.01.10.	Poslovne financije

OPIS PREDMETA:

<p>Obrazovni i profesionalni ciljevi:</p>	<p>Kontrola i revizija poslovanja predstavlja završnu fazu procesa upravljanja tržišnog poslovanja i dopunu kontroli i reviziji bazičnih poslovnih funkcija (istraživanje i razvoj, proizvodnja, finansije, kadrovi). Kao naučna disciplina i praksa, kontrola i revizija tržišnog poslovanja predstavlja preduzetničko-menadžerski alat, bez kojeg nije moguća valorizacija efikasnosti i efektivnosti ekonomskih ulaganja i ocena uspešnosti odabrane poslovne orijentacije na ciljno tržište i poslovne koncepcije orijentisane na ciljne potrošače, odnosno, bez analize i kontrole nije moguće oceniti validnost preduzetničke vizije, poslovne misije i ciljeva, u smislu valjanosti odluka u vezi odabranog područja poslovanja, strateških poslovnih jedinica, proizvoda i menadžment tehnologija. Revizija, ima za cilj da utvrdi da li je u okruženju došlo do promena koje zahtijevaju uvrštenje situacionog marketinga i kontingencijskih marketing strategija, sa operacionalizacijom kontingencijskog marketing menadžementa, kontingencijskog planiranja i upravljanja tržišnim poslovanjem.</p>
<p>Kompetencije/obrazovni ishodi:</p>	<p>Analiza, kontrola i revizija, već prema tome šta joj je svrha i na osnovu kojih se kriterija provodi, principijelno služi za preispitivanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Globalnih odluka – koju provodi globalni menadžment (global management) koji su vlasnici preduzeća, odnosi se na preispitivanje vlasničkih prava (skupština kacionera), tako da obuhvata analizu, kontrolu i reviziju: <ul style="list-style-type: none"> vizije budućnosti poslovne misije kao svrhe postojanja preduzeća osnovnih planskih ciljeva izraženih svrhom tržišnog poslovanja postavljanja i smenjivanja upravnog odbora i nadzornog odbora odobrenje godišnjih izvještaja i isplata dividendi izbora sredstava kojim će biti ostvarena vizija, misija i osnovni planski ciljevi. 2. Stratejskih odluka – koju provodi stratejski menadžment (strategic management), praćenjem rezultata u odnosu na postavljene ciljeve kompanije, postavljanje i smenjivanje glavnog direktora (CEO – Chief Executive Officer), te procesa strateškog odlučivanja. 3. Operativnih odluka – koju provodi operativni menadžment, a odnosi se na analizu, kontrolu i reviziju operacionaliziranog upravljanja postavljenog ciljevima i izvršavanjem tih ciljeva na efikasan i efektivan način, tj. provere poslovnih funkcija da li rade prave stvari na pravi način.
<p>Savladane vještine:</p>	
<p>Sadržaj predmeta:</p>	<p>Medunarodna revizija, pregled Revizor, korporacija i finansijska informacija</p>

Računovodstveni i revizorski standardi

Definicija revizije

Tipovi revizije

Vrste revizora

Model postupaka revizije

Međunarodne revizorske firme

Organizacije koje utiču na reviziju

Revizijsko tržište

Kratka istorija revizije

Teorije ponude i potražnje revizijskih usluga

Revizijska regulativa

Kontraverze vezane za revizorsku profesiju

Zakonska odgovornost prema trećoj strani

Revizorske firme

Kvalitet revizije i određivanje naknade za revizorske usluge

Utvrđivanje pouzdanosti (Assurance services)

Etika za profesionalne računovođe

Šta je etika?

Etički standardi s međunarodnog stanovišta

Osnovi etike i smjernice primjenjive na sve računovođe

Osnovni principi i smjernice za profesionalne računovođe

Etika primjenjiva na računovođe koje obavljaju javnu praksu

Propisi vezani za nezavisnost u različitim zemljama

Odgovornosti prema klijentima

Odgovornosti prema kolegama

Zakonska odgovornost

Uvod u proces revizije

Sveukupni (opšti) cilj revizije

Utvrđivanje ciljeva revizije na osnovu izjava uprave

Rizik u značajnost u postupku revizije

Standardni model procesa revizije

Prihvatanje klijenta

Prihvatanje klijenta: prvi korak na putu ka mišljenju

Poznavanje klijentovog poslovanja

Korištenje profesionalaca u reviziji

Uslovi angažovanja revizora

Prihvatanje od strane klijenata - prijedlog angažovanja

Planiranje revizije

Planiranje - faza 11 modela procesa revizije

Sticanje saznanja o kompaniji i privrednoj grani

Preliminarni analitički postupci

Sticanje saznanja o računovodstvenim i sistemima interne kontrole

Utvrđivanje (planiranje) značajnosti

Procjena revizijskog rizika

Detaljna analizainternih, kontrolnih i rizika detekcije

Priprema memoranduma o planu revizije i priprema programa revizije

Interna kontrola i njene komponente

Definicija interne kontrole

Značaj interne kontrole

Različite vrste interne kontrole: administrativne i računovodstvene kontrole

Komponente interne kontrole

Kontrolno okruženje

Procjena rizika

Kontrolne aktivnosti

Informacija u komunikacija

Oslanjanje na internu kontrolu u procesu revizije

Pregled vrednovanja računovodstvenog sistema i sistema interne kontrole

Postupci postizanja razumijevanja

Procjena kontrolnog rizika

Testovi kontrola

Ponovna procjena kontrolnog rizika

Uticaj procjene kontrolnog rizika na testove ispitivanja balansnih pozicija

Dokazni testovi

Dokazi revizora

Tehnike prikupljanja dokaza

Analitički postupci

Pouzdanost i trošak tehnika prikupljanja dokaza

Dokazni postupci (Substantive Proceduree)

Završna faza revizije

Sveukupna analiza

Ispitivanje radi otkrivanja naknadnih događaja

Ponovno razmatranje finansijskih izvještaja i drugog izvještajnog materijala

Zaključni postupci

Izvještaj za partnere

Izvještaj upravnom odboru

Izvještaji nezavisnih revizora

Osnovni elementi izvještaja revizora

Vrste izvještaja u kojima se izražava mišljenje revizora

Modifikacija izvještaja revizora koji sadrži pozitivno mišljenje

Okolnosti koje mogu dovesti do izražavanja mišljenja koje nije pozitivno

Neizvjesnosti koje dovode do izražavanja rezerve u mišljenju revizora

Finalizacija izvještaj revizora

Izvještaj revizora u dugačkom/opširnom obliku

Revizija korak no korak

Vi ste revizor

Memorandum o planiranju revizije - strategijski dio

Memorandum o planiranju revizije - planski dio

Značajna područja revizije i računovodstvena pitanja

Program revizije

Memorandum o završetku

	<p>Revizija poslije 2000.</p> <p>Usluge koje povećavaju kredibilitet informacija Trendovi vezani za usluge koje se odnose na davanje kredibiliteta informacijama Soft informacija Revizija i okruženje</p>
--	---

METRIKA PREDMETA:

ECTS	Nastavne aktivnosti (čas)					Individualni rad		SVEGA časova rada	
	Kontakt časovi		Vježbe treninzi	Seminarski i stud. radovi	Pedagoške radionice	Stručna i klinič. praksa	Individual. i grupno učenje		Istraživ. izvora
	R	V							
5	20	10			24	24	64	8	150

Jezici izvođenja nastave	Jezici naroda BiH			
---------------------------------	--------------------------	--	--	--

PREDUSLOVI ZA PRISTUP

Šifra	Naziv predmeta/modula znanja	Ocjena	Opis uslova (dodatni)
			Uslov godina studija ≥ 3

METODIKA IZVOĐENJA PREDMETA

U toku obrade predmeta predviđena su:

- 30 kontakt-sati interaktivnih predavanja;
- 8 sati za istraživanje izvora;
- 24 sata za pedagoške radionice;

Predavanja prema utvrđenom rasporedu uz korištenje savremenih prezentacionih i demonstracionih sredstava i tehnika sa primjenom interaktivne metode rada sa studentima čime se stiče uvid u njihova predznanja i specifična iskustva zasnovana na obrađivanoj problematici, ali i uvid u kontinuitet savladavanja gradiva.

Korištenje didaktičkih i **edukativnih sadržaja u elektronskoj i digitalnoj formi** (koji uključuju i snimljena predavanja i mentorske vježbe) na različitim video-prezentacionim medijima (*video-kasete, interaktivni multimedijalni optički mediji*).

Problemske radionice (*workshops*) u kojima se sadržaji vezani za određene teme predstavljaju u vidu konkretnog problema čije se rješenje treba ponuditi kroz individualnu i grupnu interakciju. Primjenjuju se specifične radionice obrade "**studija slučaja**" (*case-study analysis*).

EVALUACIJA RADA STUDENTA

Red. br.	Vrsta evaluacije	Parcijalna/konačna	Opciona / obavezna	Procenat učešća
01	Učešće u kontaktnom radu - interakcija na predavanjima	predispitna obaveza	obavezni	20 %
02	Učešće u pedagoškim radionicama	predispitna obaveza	obavezni	30 %
03	Ispitne aktivnosti – parcijalni test (problemski test)	parcijalni	opciono	15 %
04	Ispitne aktivnosti – finalni test (problemski test, pisani ispit)	konačni	obavezni	35 %

LITERATURA / IZVORI (navedena po redosljedu važnosti)

Autor (Prezime, Ime)	Naziv publikacije	Sjedište izdavača	Izdavač	God. izdanja	Vrsta publ.*
a/ Osnovna literatura					
Aleksić Milanka	Revizija i kontrola- skripta	Banja Luka	Apeiron	2012	skripta
b/ Dopunska literatura					
Rick Hayes Arnold Schilder Roger Dassen Philip Wallage	Principi revizije-međunarodna perspektiva	Banja Luka	Savez računovođa i revizora RS	2002	Knjiga
Đurasović Vladimir,	Interna kontrola i interna revizija	Banja Luka,	Savez računovođa i revizora Republike Srpske,	2007	knjiga
c/ Ostali izvori - časopisi,					
Autor – Prezime, Ime (ukoliko je izvor članak)	Naziv časopisa	Sjedište izdavača	Izdavač	God. izdanja	Vrsta časopisa
c/ Ostali izvori – Internet (WEB) izvori					
Naziv sajta	Adresa sajta	Naziv rada/hiperlink		Očitano	
	Računovodstvo i poslovne finansije, http://www.feb.ba/casopis-mart-2021/				
	Računovodstvo i finacije, https://www.rif.hr/sustav-internih-kontrola-fondova-za-gospodarsku-suradnju/				
	Financial Law Review, Financial Law Review, Poland, https://www.ejournals.eu/FLR/				
	Finansing, https://stanimirovic.com/APLIKACIJA/Dokumenti/Radovi/Finansing%20-%20Revizija%20infromacionih%20sistema.pdf				
(*)Vrsta publikacije (knjiga, skripta, kompendium, multimedija)					